

РЕШЕНИЕ

№ 316

гр. Пловдив, 19.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, III СЪСТАВ, в публично заседание на четвърти юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Славка Г. Димитрова

Членове: Силвия Ал. Цанкова
Екатерина Ст. Роглева

при участието на секретаря **ВИОЛИНА ИВ. ШИВАЧЕВА**
като разгледа докладваното от Силвия Ал. Цанкова Въззивно наказателно дело от частен характер № 20235300601349 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на Глава XXI от НПК.

С присъда № 231 от 29.11.2023 г. по НЧХД № 2652/2022г., Районен съд-Пловдив, 26 н.с. е признал подсъдимия К. Т. К. за виновен в извършване на престъпление по чл.130, ал.2 от НК, като на основание чл.78а от НК го е освободил от наказателна отговорност, налагайки му административно наказание „глоба“ в размер на 1500 лева. ПРС е уважил частично предявения от тъжителя Д. граждански иск срещу подсъдимия, осъждайки втория да заплати обезщетение за претърпени неимуществени вреди от деянието в размер 1500 лева, ведно със законната лихва от датата на деликта до окончателното изплащане на сумата, като е отхвърлил в останалата му част гражданския иск до пълния предявен размер от 5000 лева като неоснователен. Съдът се е произнесъл по направените по делото разноси, вкл. и тези на частния тъжител, присъждайки ги в тежест на подсъдимия, като му е възложил и заплащането на държавна такса в размер на 60 лв. върху уважената част от гражданския иск.

Срещу присъдата е депозирано оплакване от подсъдимия чрез

процесуалния му представител адв.К., а впоследствие са подадени и две мотивирани жалби-от всеки един от защитниците на първия, съответно адв.К. и адв.А., в които се навеждат доводи относно неправилност на съдебния акт, поради неговата незаконосъобразност, необоснованост и явна несправедливост на наложеното наказание. От наведените по съществото на делото становища от защитниците на подсъдимия може да се изведе оплакване за неправилно интерпретиране на информацията, изводима от събрания доказателствен материал, а така също и относно формираните фактически и правни изводи, като е аргументирана претенцията за необоснованост на атакувания съдебен акт. Формулира се искане за отмяна на обжалваната присъда, като се постанови нова, с която да бъде оправдан подсъдимият изцяло по повдигнатите му обвинения, като се отхвърли и предявеният срещу него граждански иск.

В съдебно заседание подсъдимият се представлява от упълномощените си защитници адв.К. и адв.А., които поддържат искането за отмяна на обжалваната присъда и постановяване на нова, изцяло оправдателна, претендирайки, че сторената от подсъдимия деятелност е израз на „неизбежна отбрана“ на предприето от тъжителя противоправно нападение /предхождано от отправяне на обидни реплики отново от страна на тъжителя/. При условията на алтернативност се навеждат доводи и относно „реторсия“ по смисъла на чл.130, ал.2 от НК. Претендира се от защитата и за отмяна на присъдата и в гражданско-осъдителната ѝ част и присъждане в полза на подсъдимия на направените от него разноси, които да бъдат възложени в тежест на частния тъжител.

При упражняване правото си на лична защита подсъдимият поиска от въззивният съд да го признае за невинен като заяви, че не е „отишъл да бие кмета“, а пострадалият е отишъл при него. Допълни, че когато полицаят го попитал защо е ударил тъжителя, той отвърнал, че последният го е „нарекъл гомнар“. При последната си дума подсъдимият К. поиска от съда да бъде оправдан.

Повереникът на частния тъжител и граждански ищец Д.-адв.Н.С. в съдебно заседание аргументира становище за неоснователност на депозираната жалба, като намира атакувания съдебен акт за законосъобразен и обоснован, а наложената с него санкция счита за справедлива и съобразена

с всички, относими към индивидуализиране на наказанието обстоятелства. Изразява съгласие и с произнасянето на ПРС по гражданскоправната претенция на тъжителя за претърпените от него неимуществени вреди в резултат от процесната дейтелност. Въз основа на изложеното, адв.С. предложи първоинстанционната присъда да бъде потвърдена във всичките ѝ части.

Частният тъжител Д., редовно призован, не се яви пред въззивния съд и не е изразил позицията си по същество на делото, отделно от своя процесуален представител.

Пловдивският окръжен съд, след като се запозна с приложените по делото доказателства, прецени направените от страна на защитата оплаквания, становищата на страните и служебно извърши проверка на правилността и законосъобразността на обжалвания съдебен акт в пределите и предмета на въззивната проверка по чл.313 и чл.314 от НПК, намери за установено следното:

Жалбата е подадена в срок, от легитимирана страна в процеса, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което е процесуално ДОПУСТИМА, а разгледана по същество, формулираната в първоначалната жалба и в допълненията към нея, претенция-се явява неоснователна.

За да постанови атакуваната присъда, районният съд е приел за установена следната фактическа обстановка:Подсъдимият К. Т. К. е роден на **.**.**** г. в село Ц., живее в същото село. Той е българин, български гражданин е, има основно образование, вдовец е, работещ, не е осъждан, има ЕГН: *.

Подсъдимият К. живеел в с. Ц., общ. Р., ул. „Г. Б.“ № *. Същият работел като шофьор на автобус към „Х. б.“, който паркирал пред дома си във въпросното село.

Частният тъжител И. Д. заемал длъжността кмет на кметство Ц., като по време на мандата му бил извършен ремонт на пътната настилка на ул. „П.“ и ул. „Г. Б.“ в населеното място, изразяващ се в полагането на трошен асфалт върху пътното платно. Понеже според пострадалия паркирането на тежки МПС повреждало новоположената настилка, същият издал Заповед № 6/19.05.2021 г., с която запретявал на подсъдимия К. да преминава и паркира тежкотоварни МПС по горепосочените улици. Заповедта била връчена на

подсъдимия на 20.05.2021 г.

Междувременно през периода от 08.06.2021 г. до 09.07.2021 г., частният тъжител бил в неплатен годишен отпуск по повод издигането му за кандидат за народен представител.

На 20.06.2021 г. Д. паркирал управлявания от него лек автомобил пред дома на подсъдимия, като с него била и фактическата му съпруга към онзи момент–свидетелката Х. Д. /с която впоследствие сключили и граждански брак/. По това време К. се намирал в дома си заедно със свидетелите Т. Ч. /негова дъщеря/ и внукът му К. Ч.. Тъжителят спрял автомобила си в близост до входната врата на двора до паркирания автобус, който управлявал К. във връзка с работата си, след което Д. казал на свидетеля Ч. да повика дядо си. Подсъдимият излязъл от двора на имота си като между него и пострадалия Д. възникнал спор по повод паркирането на автобуса върху пътната настилка. Тъжителят претендирал, че същата е била компрометирана поради спирането на тежки превозни средства, докато К. твърдял, че това се дължало на извършения некачествен ремонт.

По време на спора частният тъжител заявил на подсъдимия, че това са „лайнарски работи“ и при обръщането на последния, го блъснал два пъти в гърба. К. имал възможност да се прибере в имота си, но вместо това предпочел да отиде и да вземе обработен дървен кол от автобуса, който използвал за проверка налягането на гумите, след което се насочил към Д. и замахнал с дървения предмет в областта на главата му, като му нанесъл удар в носа. След това отново замахнал и му нанесъл удар в областта на лявата ръка, която частният тъжител вдигнал, за да се предпази. При третия опит за нанасяне на удар, И. Д. се дръпнал и взел кола от ръцете на подсъдимия.

В резултат от нанесените удари на частния тъжител били причинени контузия на носа, кръвонасядане и охлузване по гърба на носа, кръвонасядане и охлузване по задната повърхност на лявата предмишница.

Междувременно свидетелката Д. подала сигнал на телефон 112 за настъпилия инцидент като на място били изпратени полицейските служители от РУ С.–свидетелите А. П. и А. У.. Същите установили участниците в конфликта, като забелязали кръв по ръката и лицето на частния тъжител, след което откарали подсъдимия К. в сградата на РУ С..

И. Д. потърсил медицинска помощ в ЦСМП филиал Стамболийски, а на

22.06.2021г. посетил Съдебна медицина в УМБАЛ „Свети Георги“, където му било издадено СМУ, удостоверяващо констатираните телесни увреди.

За случая било образувано досъдебно производство № 161/2021 г. по описа на РУ С., като с постановление от 25.11.2021 г. на РП-Пловдив наказателното производство било спряно с мотив, че процесното престъпление е от частен наказателен характер. Постановлението на прокуратурата било връчено на И. Д. на 30.12.2021 г. с разписка /л.133 от делото/.

Възползвайки се от процесуалните си права, частният тъжител иницирал образуването на съдебно производство в законовия 6-месечен срок от връчване на прокурорското постановление.

Поради нуждата от специални знания, в хода на съдебното следствие пред първоинстанционния съд е назначил съдебномедицинска експертиза по писмени данни на частния тъжител И. Д.. От заключението на същата /лист 176-193 от СП пред ПРС/ се установява, че на подекспертния са били причинени контузия на носа, кръвонасяне и охлузване по гърба на носа, кръвонасядане и охлузване по задната повърхност на лявата предмишница. Въпросните телесни увреждания поотделно и съвкупно са причинили на Д. болка и страдание без разстройство на здравето. Възстановителният период е траел около 10-15 дни при благоприятен ход на същия, без настъпването на усложнения, за каквито липсват писмени и гласни доказателства към кориците на делото. Според заключението на вещото лице, описаните травматични увреждания са причинени от удар с или върху твърд тъп предмет с цилиндрична форма или неговото тангенциално действие.

Правилно районният съд е възприел заключенията на назначената по делото експертиза като изготвена с необходимите знания и опит в съответната научна област, обоснована и почиваща на събраните по делото доказателствени материали.

Така изложената фактическа обстановка първоинстанционният съд е приел за установена на базата на събраните в хода на проведеното съдебно следствие доказателства, приобщени, проверени, анализирани и оценени принципно правилно, поради което се споделя почти изцяло от този съдебен състав. Налага се минимална корекция в приетата за установена от районния съд фактическа обстановка, в частта в която първостепенната инстанция не е

съобрази в пълнота съвкупността от кореспондиращи си доказателства относно въпросните обстоятелства. Така, според показанията на свидетелите У. и П., както и отчасти от обясненията на подсъдимия от 17.10.22г. /л.160 от СП пред ПРС/, К. заявил на полицейските служители, че ударил тъжителя, понеже вторият го бил обидил. Само по себе си обстоятелството, че полицейските служители заявяват спомен, че именно отправена обида, която е „афектирала“ К., е било обяснението му за нанесените към Д. удари, в контекста и останалата доказателствена съвкупност, аргументира становището на въззивната инстанция, че от страна на тъжителя не е предприето физическо съприкосновение /в т.ч. и блъскане на подсъдимия/. С други думи, единствено отправяне на някаква обидна реплика или поне такава, която е била възприета като обидна от подсъдимия, е провокирало нанасянето на процесните телесни увреди, а не необходимост от „самозащита“, за каквато претендират процесуалните представители на подсъдимия, прокарвайки тезата за деяние, осъществено при условията на „неизбежна отбрана“. Нелогично е и двамата полицейски служители да свидетелстват убедено за изявлението на подсъдимия, че бил „афектиран“ от отправена обида, като свид.У., след недопустимо „припомняне“ от страна на подсъдимия /който дава кратки обяснения по време на текущия разпит на свид.У., и то в негово присъствие/, „възстановява“ в съзнанието си въпросната обида /след посочването ѝ в обясненията на подсъдимия/, а да нямат спомен относно твърдение на К. да е бил блъскан, удрян и пр. от страна на тъжителя, респ. да се е чувствал застрашен от него по някакъв начин или да се е защитавал. Що се отнася до „възстановяването“ на спомена на свид.У. от подсъдимия за съдържанието на заявената тогава от него обида от страна на тъжителя-„гомнар“, то същото представлява на практика прикрито задаване на недопустим въпрос, поради което събраните по този начин гласни доказателства не следва да бъдат ценени. Така по време на разпита на свид.У., който не помни съдържанието на конкретната обида, отправена от страна на Д., която К. твърдял, че го „афектирала“, подсъдимият заявява, че желае да даде кратки обяснения, което и сторил, без обаче разпитваният свидетел да бъде изведен от съдебната зала. Така подсъдимият във въпросните си кратки обяснения заявява, че свидетелят У. го попитал защо е ударил тъжителя и той му бил отвърнал, че го направил, понеже последният го бил ударил няколко пъти и го нарекъл „гомнар“, при което Д. заявил отново „гомнар си“. Едва

след изслушване на тези кратки обяснения на подсъдимия, свидетелят У. заявява пред ПРС, че за обидата си спомнил и че тъжителят я потвърдил, но отново е посочил, че не помни подсъдимият да е претендирал да е бил удрян. Наистина право на подсъдимия е да даде обяснения във всеки един момент от съдопроизводството, но не и това да бъде сторено по начин, по който „да подсказва“ отговор на разпитвани по делото свидетели. Ето защо, въпросната част от показанията на свид.У., дадена в резултат от „обясненията“ на подсъдимия, които на практика прикриват недопустим въпрос, съдържащ в себе си отговора /който иначе не би бил допуснат от решаващия съд/-след „кратките обяснения на подсъдимия“, не се кредитират от въззивния съд. Очевидно така е сторил и първостепенният съд, макар да не го е коментирал изрично, иначе би приел в мотивите си, че подсъдимият е бил наречен от тъжителя „гомнар“, а не че е използван от последния изрази „лайнарски работи“, както твърди в показанията си свид.Д.. Иначе прав е бил първият съд да посочи, че напълно възможно е въпросният израз да е приет първосигнално от подсъдимия като пряка обида към него, което да е провокирало предприетата от него агресия. От друга страна, прави впечатление, че и двамата полицейски служители, посетили инцидента, сочат именно твърдението на подсъдимия, че се бил „афектирал“ от обида, като не заявяват каквото и да било изявление на К. за уплаха, самозащита и пр. Противоречаща на обективната логика е и пасивната позиция на свид.Ч.-дъщеря на подсъдимия, която независимо, че заявява да е била свидетел на нападение върху баща ѝ от страна на „кмета“ Д., не е отишла да му помогне, нито е събудила спящия си съпруг да го стори /ако баща ѝ наистина е бил застрашен, както претендира защитата/, нито е слязла при полицейските служители да обясни какво е възприела, защото „искала да види до къде ще стигне самият кмет“. Нещо повече, прави впечатление надграждането в обема на обидните реплики, претендирани от страна на подсъдимия в различните моменти от съдебното следствие пред ПРС. Така по време на коментираните по-горе „кратки обяснения“, К. твърди, че Д. го нарекъл само „гомнар“ /което отчасти кореспондира и с показанията на свид.Д., сочеща изрази „лайнарски работи“/. След разпита на свидетелите Ч. и Ч., съответно дъщеря и внук на подсъдимия, които заявяват отправяне вече на още една обидна реплика, а именно и „тъпанар“, освен първоначално претендираната от подсъдимия „гомнар“, последният в подробния си разпит /л.163 от СП пред ПРС/ сочи общо

три обиди. Така според последните обяснения на подсъдимия, Д. първоначално му заявил: „Хайде де, *боклук*, ела, докога ще се разправям с теб“ /каквито думи не се твърди да са били отправяни дори в показанията на свидетелите Ч. и Ч./, а после, удрияйки го в гръб, го нарекъл „*боклук, гомнар и тъпанар*“. С други думи, налице е несъответствие в заявените от свидетелите Ч. и Ч., както и от подсъдимия обидни изрази, които следва да са били отправени от тъжителя на инкриминираната дата, а също и относно броя на въпросните „блъскания“, които се твърди да са били сторени от тъжителя и нанесените от подсъдимия удари с кола към пострадалия. Така според подробните, втори по ред обяснения на подсъдимия, дадени пред ПРС, Д. го бил ударил първо четири-пет пъти в гръба, а после посегнал още два пъти /докато свидетелите Ч. и Ч. сочат само по две блъскания в гръба на подсъдимия преди да вземе въпросния кол/. На следващо място, извън вниманието на първата инстанция е останал контрастът между детайлността, с която свид.Ч. описва определени обстоятелства, за сметка на тоталната непълнота и неизясненост на други факти, касателни инкриминираните събития. Така напр. Ч. говори подробно за претендираните от защитата „блъскане“ и „обиди“, отправени към подсъдимия от тъжителя, заявява посягане с юмрук от втория, без обаче да конкретизира към коя част от тялото на К. е било насочено същото. Посочва, че дядо му „за самоотбрана“ ударил тъжителя с кола, която деятелност също би следвало да е възприел свидетелят, поне според собствените му показания, но „не знае“ къде точно е бил нанесен ударът. Свидетелят не споменава и за повторно посягане, както от страна на тъжителя, така и от подсъдимия към втория с кола. Свидетелката Ч. пък заявява, че баща ѝ посегнал един път неуспешно към пострадалия с кола /който бил взел „за да сплаши кмета“/, понеже тъжителят се отдръпнал, като само вторият удар попаднал в областта на лявата ръка на Д.. Коментираните твърдения на Ч. се опровергават, както от обясненията на подсъдимия /признаващ за две резултатни посягания/, а така също и от показанията на свид.Д. и наличната по делото медицинска документация /удостоверяваща причинените на пострадалия телесни увреди/. Не кореспондират и с непосредствените последващи възприятия на свид.У. /който говори за кръв по лицето на Д., макар и не с крайна степен на сигурност относно въпросния спомен/. От своя страна подсъдимият през цялото време акцентира, че ударил пострадалия, понеже последният го

обидил, без да претендира да се е чувствал изложен по някакъв начин на опасност от страна на тъжителя /или да е чувствал застрашени някакви други блага по смисъла на чл.12, ал.1 от НК/, която позиция никак не хармонира със защитната теза, прокарана от процесуалните му представители, за дейност, осъществена при условията на „неизбежна отбрана“.

При тази доказателствена база следва да се приеме, че единствено отправената от пострадалия реплика „лайнарски работи“, която подсъдимият възприел като обида към себе си, отъждествяваща личността му с въпросния израз, е провокирала предприетата от К. физическа агресия. Въззивният съд не прие тъжителят да е блъснал в гърба подсъдимия, както необосновано е отразено в мотивите на районния съд, поради което и намира, че единствено коментираното обстоятелство, не е налично в установената по делото фактическа обстановка, при която са се развили инкриминираните събития. Тази корекция не е съществена и не води до промяна на направените от първата инстанция правни изводи, а напротив-затвърждава правилността на същите._

При осъществения служебен въззивен контрол не се констатира да са допуснати съществени процесуални нарушения, които да водят до отмяна на присъдата на процесуално основание и връщане на делото в предходната му съдебна фаза. Първостепенният съд се е придържал принципно към изискването за спазване принципите, визирани в чл.13, чл.14 и чл.107 ал.5 НПК. В депозираната жалба и в пледоариите пред този състав не са наведени конкретни оплаквания за допуснати в хода на съдебното следствие процесуални нарушения и служебно не се откриват процесуални пороци от категорията на абсолютните, такива, които да са съществени и неотстраними от въззивния съд. Мотивите към атакуваната присъда покриват изискванията на чл.305 ал.3 от НПК и дават възможност на страните да реализират пълноценно правото си на обжалване, а на въззивния съд-да упражни контрола, дължим по смисъла на закона.

Както бе посочено, извън подробно коментираната по-горе корекция, районният съд принципно е обсъдил, анализирал и коментирал събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, като на извличащите се от тях факти, релевантни за предмета на доказване, в преобладаващата им част не е придаден смисъл, който да не се открива в доказателствените

източници, не се констатира превратно интерпретиране на събраната информация.

С основание районният съд се е доверил на изложеното от свидетелката Д. /понастоящем съпруга на тъжителя, а към инкриминирания момент негова фактическа такава/. Няма спор по делото, че въпросната свидетелка е присъствала на процесните събития и е възприела същите. От друга страна, депозираните от Д. показания пред първата инстанция са подробни, логични и последователни, изцяло кореспондиращи с изложеното от свидетелите У. и П., както и с приложената медицинска документация, а също и със съдържанието на записа, инкорпориран в приложения по делото диск от Дирекция Национална система 112, Районен център-Кърджали. Само от факта, че Х. Д. се явява съпруга на пострадалия от деянието, предмет на предявеното обвинение, не следва автоматично извод за заинтересованост от изхода на делото и че водена от тази заинтересованост, свидетелката е депозирала неверни показания. Изключително близките ѝ отношения с тъжителя Д. наистина задължава съда да подложи на внимателна преценка достоверността на заявеното от тази свидетелка и да го съпостави с останалите доказателствени източници, но при липса на съмнение в обективността му и при съзвучие на изложените от нея факти с извличащите се от останалия кредитируем доказателствен материал, заявеното от Д. следва да се възприеме. В този ред на мисли, въззивният съд не споделя становището на първостепенния, който е отхвърлил онази част от показанията ѝ, в която отрича съпругът ѝ да е блъскал подсъдимия, като се е аргументирал единствено с противоречието на изложеното от Д. с обясненията на К. и заявеното от неговите близки сродници-Ч. и Ч.. Относно коментираното обстоятелство и противоречията между въпросните гласни доказателствени средства, въззивният съд изложи подробно по-горе становището си, подлагайки на обстойна проверка достоверността на заявеното от всеки един от четиримата /Д., К., Ч. и Ч./, които безспорно не са безпристрастни и ги съпостави, както помежду им, така и с информацията, изводима от показанията на незаинтересуваните свидетели У. и П.. Само за пълнота следва да се обобщи, че пред съда свид.Д. е била категорична и неколеблива относно възприятията си на процесните събития, описвайки в еднаква степен детайлно, както разменените от К. и Д. реплики, така и нанесените от първия удари и обстоятелствата, при които това е било сторено. Синхронът между

нейните показания и писмените доказателства, както и съответствието с изложеното от незаинтересуваните свидетели П. и У., мотивира въззивният съд да се довери изцяло на заявеното от въпросната свидетелка. Всъщност и житейско обяснение не може да се намери в тезата, че свид.Ч., а и нейният син свид.Ч., са наблюдавали през цялото време безучастно процесните събития, без да се притекат на помощ на своя изключително близък родственик или поне да събудят спящия съпруг на свидетелката, при все че твърдят да е било упражнено насилие спрямо К. от страна на частния тъжител, а впоследствие дори да са се отказали от възможността да изложат възприятията си пред дошлите на място полицейски служители. Предвид изложеното, в допълнение с подробно обсъдените по-горе съображения, които е ненужно да бъдат преповтаряни, въззивната инстанция не кредитира онази част от обясненията на К. и показанията на свидетелите Ч. и Ч., в които се съдържат твърдения за отправени от частния тъжител изрази: „тъпанар“, „гомнар“ и „боклук“, както и да е бил осъществен от страна на пострадалия какъвто и да било акт на физическо посегателство спрямо подсъдимия на процесната дата.

В обобщение на горното, окръжният съд прие, че на базата на коректно установени в преобладаващата им част факти, районният съд е приложил правилно материалния закон, приемайки, че стореното от К. на инкриминираната дата се субсумира под състава на престъплението по чл.130 ал.2 от НК. Така, видно от събраната по делото доказателствена съвкупност, подсъдимият е осъществил процесната дейтелност чрез удари с бухалка в областта на главата /носа/ на пострадалия и лявата му ръка, като по този начин му е причинил инкриминираните телесни увреди, изразили се в контузия на носа, кръвонасядане и охлузване на носа, кръвонасядане и охлузване на левия горен крайник, довели до болка и страдания без разстройство на здравето по смисъла на чл.130 ал.2 от НК.

Престъплението е резултатно–причинена е лека телесна повреда на Д., като е налице пряка причинно–следствена връзка между поведението на подсъдимия К. и настъпилия съставомерен резултат, установена и от заключението на съдебномедицинската експертиза на пострадалото лице. Безспорно и несъмнено е и авторството на подс.К. в осъщественото престъпно деяние, субсумирано под разпоредбата на чл.130 ал.2 от НК.

От субективна страна деянието е извършено при пряк умисъл с целени и настъпили общественоопасни последици. В конкретния случай прекият умисъл се обективира от данните по делото, свързани с целенасоченото нанасяне на удари в съответните области на тялото, по начин, очевидно годен да причини телесна увреда.

Коректно е и крайното становище на ПРС относно липса на претендираните от защитата при условията на алтернативност „неизбежна отбрана“ или „реторсия“. Събраните по делото убедителни доказателства, подробно обсъдени по-горе, опровергават с категоричност защитната теза за осъществено от пострадалия физическо посегателство спрямо подсъдимия К., предшествало нанасянето на инкриминираните телесни увреди. С други думи, подсъдимият нито е бил нападател от тъжителя /вкл. и физически/, нито е била създадена ситуация, в която макар и мнимо да се е чувствал застрашен от Д., още по-малко да се е боял за други защитени блага, поради което не са налице предпоставките за прилагане института на „неизбежната отбрана“ или поне да се приеме наличие на нееднократно обсъжданата в съдебната практика и правна доктрина „мнима неизбежната отбрана“. На следващо място, не се установява по делото, тъжителят да е отвърнал впоследствие на подсъдимия с аналогично на неговото физическо посегателство, за да е основателна претенцията на защитата за „реторсия“ по смисъла на чл.130, ал.3 от НК.

Доколкото по делото обаче са налице данни за оправени от страна на тъжителя към подсъдимия реплики, чието съдържание е могло и е било изтълкувано от последния като обидно /а именно въпросния израз „лайнарски работи“, очевидно квалифициращ поведението на К. по паркиране на служебния му автобус/, то въззивният съд е задължен да обсъди процесните факти в контекста на по-леко наказуемия състав по чл.132, ал.1, т.4, вр. чл.130, ал.2 от НК /макар да липсва изрично манифестирана от защитата претенция в тази насока/.

В този ред на мисли, необходимо е за яснота да се очертаят особените изисквания, които законът поставя, за да може деецът, който е бил в състояние на физиологичен афект, да се ползва от привилегията на по-леко наказание, в сравнение с лица, които са извършили същото престъпление, но не са били в такова състояние. На първо място, физиологичният афект следва

да е настъпил именно в резултат от поведението на пострадалото лице /„състояние на силно раздразнение, което е предизвикано от пострадалия“/- т.е. физиологичният афект е резултат на предходно поведение на жертвата. На второ място, необходимо е раздразнението да бъде силно, което предполага такова състояние, при което съзнанието на дееца е овладяно до такава степен от чувствата, че волята му се определя предимно от тях (ППВС № 2 от 16.XII.1957 г., изм. и доп. с ТП № 7 от 6.VII.1987 г., Решение № 48 от 25.I.1971 г. по н. д. № 752/70 г., II н. о. на ВС, според което „По смисъла на чл. 118 НК силно раздразнено състояние е това състояние, при което съзнанието на дееца е до такава степен овладяно от чувствата, поради което възможността му правилно да ръководи постъпките си до значителна степен е намалена, без обаче той да е бил в такова състояние, поради което да не е имал възможност да вземе правилно решение или да ръководи постъпките си.“/.

Законодателят е изброил изчерпателно при условията на алтернативност и възможните причини за възникването на физиологичния афект, а именно насилие от страна на пострадалия, тежка обида или тежка клевета от пострадалия или друго противозаконно действие /През 1968г. с новия НК, законодателят е разширил кръга на правнорелевантните действия, които може да предизвикат афекта при убийството по чл. 118 НК и телесните повреди, като към "насилието, тежката обида и клевета" се прибавя и "други противозаконни действия". Тези действия накърняват други блага на личността, сред които и основните субективни права на личността-правото на собственост, неприкосновеността на жилището и т. н. Това разбиране за понятието "друго противозаконно действие" по чл. 118 НК е залегнало в ТР № 2 от 9.07.1993 г. на ОСНК на ВС. В подобен смисъл е и Решение №258 по н.о.х.д. №127/93г., I н. о. на ВС/. С други думи, ако състоянието на силно раздразнение е предизвикано с други средства, а не с тези, посочени в закона, съответният привилегирован състав не е осъществен. Насилието, тежката обида и клеветата, другото противозаконно действие, с които се предизвиква състоянието на силно раздразнение, трябва обективно да съществуват, т.е. да са били реално реализирани и техен обект може да бъде както извършителят, така и негови близки (в разпоредбата на чл. 93 т. 10 НК се съдържа дефиниция за "близки"). Последното изискване на закона за наличие на „физиологичен афект“ и приложение на специалните привилегировани норми е посочените действия на пострадалия да са предизвикали или да е било възможно да предизвикат тежки последици за виновния (дееца) или негови близки, т.е. налице е изискване за наличие на причинно-следствена връзка между въпросните действия на пострадалия и тежките последици /които могат да са както от имуществен, така и от неимуществен характер/. По отношение на

последните, съдебната практика и правната доктрина приемат, че същите отразяват оказаното силно въздействието върху дееца или неговите близки, а ако не са настъпили обективно, е необходимо те да са били съвсем близки, неизбежни и само някаква друга външна причина да е осуетила осъществяването им. Изложеното поставя задължителното изискване към правоприлагащите органи във всички случаи при преценката си относно наличието на деятелност, осъществена в състояние на „физиологичен афект“, да изследват дали има последици от евентуалното провокиращо поведение на пострадалия, дали те са тежки, дали са настъпили, а ако не са-дали е било възможно да настъпят спрямо дееца или неговите близки, както и дали са в причинна връзка с действията на пострадалия. За да бъдат последиците тежки, не е достатъчно само причиняването на обикновени неприятни и болезнени емоции, а е необходимо сериозно накърняване на душевния мир на виновния или неговите близки родственици /а когато последиците имат имуществен характер те следва да се изразяват в значителни имуществени вреди, при което следва да се установи, че те по своя абсолютен размер са такива/. Само за пълнота, следва да се отбележи отликата между института на „неизбежна отбрана“ и „физиологичния афект“, доколкото акцентът в защитната теза е именно претенцията за наличие на „неизбежна отбрана“, която бе отхвърлена от въззивната инстанция с обсъдените по-горе съображения. Така, разграничителният критерий между двете хипотези се изразява в това, че при „неизбежна отбрана“ поведението на дееца се осъществява при неприключило нападение, докато при физиологичния афект реакцията на извършителя се предприема след като нападението е завършено.

В контекста на изложените принципни положения, съотнесени към конкретиката на настоящия случай, въззивният съд прие, че отправената от пострадалия Д. към подсъдимия реплика „лайнарски работи“, макар и предхождаща предприетата от втория физическа агресия, нито покрива критерия за „тежка обида“ по смисъла на чл.132, ал.1, т.4, вр. чл.130, ал.2 от НК /макар да не е задължително според съдебната практика въпросната „тежка обида“ да изпълва изискванията на чл.146, ал.1 от НК/, още по-малко пък са настъпили или е могло да настъпят тежки последици за самия К. или негови близки. С други думи, не са налични и обстоятелства, които да обуславят преквалифицирането на сторената от подсъдимия деятелност в по-лека

такава. Както бе обсъдено подробно по-горе, по делото не се доказва пострадалият Д. да е отправил към подсъдимия реплики от рода на „боклук“, „гомнар“, „тъпанар“ /с недвусмислено обидно съдържание/, за каквито в различна комбинация се навеждат твърдения единствено в обясненията на К. и показанията на свидетелите Ч. и Ч., а и реплики от подобно естество в контекста на процесните събития, също не покриват кумулативните изисквания за наличие на т.нар. „физиологичен афект“ по смисъла на чл.132 от НК.

Изложеното дотук квалифицира претенцията на защитата за отмяна на присъдата и постановяване на оправдателна такава като неоснователно и законно основание за ревизия на присъдата в подобен смисъл не се открива от въззивния съд. Не са налице и предпоставки за нейното изменение с прилагане на по-лека квалификация на стореното от К..

В контекста на изложеното, правилно ПРС е приел, че са налице предпоставките за приложение на чл. 78а от НК. Това е така, понеже за умишленото престъпление по чл. 130, ал.2 от НК, от което не са причинени имуществени вреди, законът предвижда наказание лишаване от свобода до 6 месеца или пробация или глоба от 100 до 300 лева, а подсъдимият К. не е осъждан за престъпление от общ характер.

При индивидуализация на административната санкция по чл.78а, ал.1 от НК, първостепенният съд правилно е определил глоба в размер на 1500 /хиляда и петстотин/ лева, отчитайки коректно критериите за нейното оразмеряване и правилото за съответствие между деяние и наказание. Изхождайки, както от тежестта на извършеното и известната, макар и малка провокация от страна на пострадалия с отправяне на изказа „лайнарски работи“, субективно възприет от дееца като обида към личността му, а така също и предвид данните за личността на подсъдимия К. /който не е лице със завишена степен на обществена опасност, а е социално и трудово вграден в обществото/, справедливо се явява административно наказание „глоба“ в размер, близък до /около/ минималния от 1000 лева. Междувпрочем математическият израз на параметрите на административното наказание около минимума се явява санкционната граница от законоустановения минимум от 1000 лева до 2000 лева /втората сума, представляваща средата между минимума от 1000 лева и медианата между минималната глоба от 1000

лева и максималната от 5000 лева-а именно 3000 лева/. Тоест всяка глоба, определена в границата от 1000 лева до 2000 лева отговаря на критерия към законовия минимум. Ето защо, правилно районният съд, който е оразмерил наказанието в посочените рамки, е отчел, че оценката за степента на обществена опасност на дееца се извежда не само с оглед на горепосочените му характеристични данни, а и от обективните прояви на личността му при извършване на конкретното деяние. А проявената от К. немалка агресия /и то на общодостъпно място-на улицата пред дома му/, посредством нанасяне на удари с бухалка, вкл. в областта на главата на пострадалия, чиято провокация /чрез отправянето на репликата „лайнарски работи“/ е била очевидно незначителна, обуславя налагането на по-завишена санкция от минималната от 1000 лева. Ето защо, за прилагането на по-голяма снизходителност от вече проявената от първостепенния съд с налагането на глоба в размер на 1500 лева /близка до минималната/, очевидно липсват основания. Неприложимо в случая е ограничението на чл.78а, ал.5 от НК, доколкото същото е относимо за престъпления, за които законът е предвидил само наказание глоба или глоба и друго по-леко наказание, а в разпоредбата на чл.130, ал.2 от НК и двете алтернативи на глобата /лишаването от свобода, и пробацията/ са очевидно по-тежки санкции от имуществената.

С оглед фактическите констатации и направените въз основа на тях правни изводи в наказателната част, настоящият въззивен състав намира, че ще следва да бъде изменен първостепенният съдебен акт в гражданскоосъдителната му част.

В случая са реализирани всички елементи /съгласно разпоредбата на чл.45 от ЗЗД/ на претендираната деликтна отговорност на К., в резултат от поведението на който са причинени претендираните от тъжителя телесни увреди. От обективна страна са налице: вреда, противоправно поведение, причинна връзка между тях. Налице е от субективна страна и вина във формата на пряк умисъл.

Безспорно гражданската претенция в наказателния процес е с акцесорен характер, който предопределя нейната зависимост от решаването на въпросите, свързани с повдигнатото обвинение, поради което гражданският иск по принцип споделя съдбата на наказателното производство. Предвид, че по настоящото дело въззивният съд прие реализиране признаците на

предвидено в закона престъпление, което е в причинно-следствена връзка с претендираните от пострадалия последствия /изразили се в болка и страдания на Д./, то и депозираният от тъжителя граждански иск е доказан по основание, поради което правилно е уважен по основание от районния съд. Що се отнася до размера на дължимото от деликвента обезщетение, същото се определя от съда по справедливост според чл.52 от ЗЗД. Неимуществените вреди нямат стойностно изражение и не подлежат на аритметично изчисляване. Тяхната същност са болките и страданията или други неоценими блага, каквито са напр. моралните негативи, емоционалните страдания, срам, неудобство, здравословни проблеми. Основанието на иска на гражданския ищец Д. е доказано, както бе отбелязано по-горе, но размерът му, уважен от първостепенния съд, надвишава критерия, очертан от разпоредбата на чл.52 от ЗЗД-по справедливост. Този критерий не е абстрактен и държи сметка за характера на деянието, последиците от него, вида и степента на вината, тежестта на увреждането, респ. претърпяното унижение и пр. Легалният термин "по справедливост" до голяма степен е изпълнен с морално съдържание и отразява обществената оценка на засегнатите нематериални вреди. Ето защо при тяхното овъзмездяване е от значение и създаденият от съдебната практика ориентир, относим към аналогични случаи, тъй като в сферата на нематериалните ценности равенството в обществото намира най-чист израз.

Според доказателствата по делото, подсъдимият К. е причинил на пострадалия при форма на вината пряк умишъл посредством удари с бухалка, насочени към главата на Д. контузия на носа, кръвонасядане и охлузване на носа, както и кръвонасядане и охлузване на левия горен крайник, представляващи лека телесна повреда, изразяващи се в болка и страдания без разстройство на здравето. Предвид естеството, броя и тежестта на конкретните увреди-нанесени съответно в областта на носа и горния ляв крайник на пострадалия, съпътстващите обстоятелства и механизма на тяхното причиняване, известната, макар и незначителна провокация от тъжителя, както и липсата на предприети по-специални медицински манипулации за лечението на пострадалия, въззивният съд прие, че адекватното остойностяване на **неимуществените вреди** /здравословните проблеми/, **причинени на гражданския ищец Д.** от страна на деликвента К. **възлиза на 1000 /хиляда/ лева** /представляваща сумарното остойностяване на

увредата, концентрирана в областта на носа, възлизащо на 600 лева и това на ръката на пострадалия-от 400 лева/, в който и смисъл следва да се измени първостепенният съдебен акт. Над така определения размер от 1000 лева претендираното и присъдено обезщетение се отдалечава от критерия за справедливост по чл.52 от ЗЗД и придобива наказателна функция, поради което и в останалата му част гражданският иск следва да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан по размер.

Правилно ПРС е осъдил подсъдимият да заплати законната лихва върху присъденото обезщетение, считано от датата на увреждането до окончателното изплащане на дължимата сума, както и държавна такса върху присъденото обезщетение, чийто размер, предвид изменението на първостепенната присъда, следва да бъде намален от 60 на минимум от 50 лева.

Основание за ревизиране на обжалваната присъда в частта относно направените деловодни разноси, вкл. и тези на частния тъжител, не са налице. Ще следва да се присъдят на основание чл.189, ал.3 от НПК в тежест на подсъдимия и направените от тъжителя разноси за адвокатско възнаграждение в настоящата съдебна инстанция в размер от 1000 /хиляда/ лева.

Предвид гореизложеното, обжалваната присъда следва да бъде изменена в гражданскоосъдителната ѝ част в посочения по-горе смисъл, като в останалата ѝ част като законосъобразна, принципно обоснована и справедлива, следва да бъде потвърдена.

Ето защо и на основание чл.338 вр. с чл. 334 т.6 и чл.334, т.3, вр. чл.337 ал.3 от НПК съдът

РЕШИ:

ИЗМЕНЯ присъда № 231 от 29.11.2023 г. по Н ЧХД № 2652/2022г. на Районен съд-Пловдив, 26 н.с. в частта, с която е осъден подсъдимият К. Т. К. */със снета по делото самоличност/* да заплати на частния тъжител и граждански ищец И. Д. Д. сумата от 1500 лева, представляваща обезщетение за причинените му от престъплението неимуществени вреди, като **НАМАЛЯВА размера на присъденото обезщетение от 1500 лв. на 1000 /хиляда/ лева.** За разликата над тази сума отхвърля гражданския иск като

неоснователен и недоказан по размер.

ИЗМЕНЯ присъдата и в частта относно присъдената в тежест на подсъдимия **държавна такса върху присъденото обезщетение**, като **НАМАЛЯВА** размера ѝ от 60 лева на **50 /петдесет/ лева**.

ПОТВЪРЖДАВА присъдата в останалата ѝ част.

ОСЪЖДА на основание чл.189, ал.3 от НПК подсъдимия К. Т. К. / *съснета по делото самоличност*/ да заплати на частния тъжител и граждански ищец И. Д. Д. направените по делото разноски за адвокатско възнаграждение във въззивната съдебна инстанция в размер от 1000 /хиляда/ лева.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____